

TRZCIŃSKO-ZDRÓJ - Baszty łupinowe

Kamienno-ceglane obwarowania otaczające Trzcińsko-Zdrój należą do jednych z najlepiej zachowanych średniowiecznych fortyfikacji w Polsce. W ramach zespołu obronnego zachowały się mury z licznymi basztami łupinowymi, baszty pełne i bramy miejskie.

Historia

Mury miejskie opasujące Trzcińsko-Zdrój posiadają charakterystyczne półkoliste bądź prostokątne występy, spełniające rolę baszt łupinowych (czatowni) wysuniętych w stronę fosy, otwartych od strony miasta. Powstały w pierwszym etapie budowy obwarowań kamiennych na przełomie XIII i XIV wieku. Rozmieszczone w nieregularnych odstępach co 40–60 m (głównie od strony zachodniej, północnej i południowej) umożliwiały skuteczniejszą obronę przedpola murów. W 1 poł. XV w. utraciły swoją główną funkcję obronną, po wprowadzeniu do techniki oblężniczej broni palnej. Do dziś w pierścieniu murów zachowało się 25 baszt łupinowych, w tym 5 półokrągłych i 20 prostokątnych wykuszy.

Baszta łupinowa prostokątna

W północnym odcinku murów zachowała się niemal kompletna forma pierwotnej XIII-wiecznej baszty łupinowej o prostokątnym obrysie. Podobnie jak cały pierścień murów została w całości wzniesiona z granitowych kamieni polnych układanych warstwowo. Pierwotna wysokość czatowni wynosiła 8–10 m, a szerokość 4–6 m. W środkowej partii ściany przedniej wykute są dwa wąskie otwory strzelnicze. Ściany boczne pełne, nie mają otworów. Korona murów jest gładko wykończona, bez krenelaża. Wnętrze czatowni, otwarte ku miastu, pierwotnie podzielone było na piętra drewnianymi pomostami dla straży, połączonymi drabinami.

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

[Pokaż/ukryj metadane](#)

Metadane zdjęcia

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Prostokątna baszta lupinowa w Trzcińsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta lupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: Przełom XIII-XIV w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień polny
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu prostokątnej baszty lupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony północnej. Najlepiej zachowana spośród z 20 podobnych czatowni w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-16
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcińsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszty-lupinowe/Trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-KWADRATOWA-widok-od-polnocy.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

Pokaż/ukryj metadane

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Prostokątna baszta lupinowa w Trzcińsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta lupinowa
Temat	subject	Czatownia

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: Przełom XIII-XIV w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień polny
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu prostokątnej baszty lupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony wschodniej. Najlepiej zachowana spośród z 20 podobnych czatowni w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-16
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcińsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszty-lupinowe/Trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-KWADRATOWA-widok-od-wschodu.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

Pokaż/ukryj metadane

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Prostokątna baszta lupinowa w Trzcińsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta lupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: Przełom XIII-XIV w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień polny

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu prostokątnej baszty lupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony południowej. Najlepiej zachowana spośród z 20 podobnych czatowni w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-16
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcіńsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszty-lupinowe/Trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-KWADRATOWA-widok-od-poludnia.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

[Pokaż/ukryj metadane](#)

Metadane zdjęcia

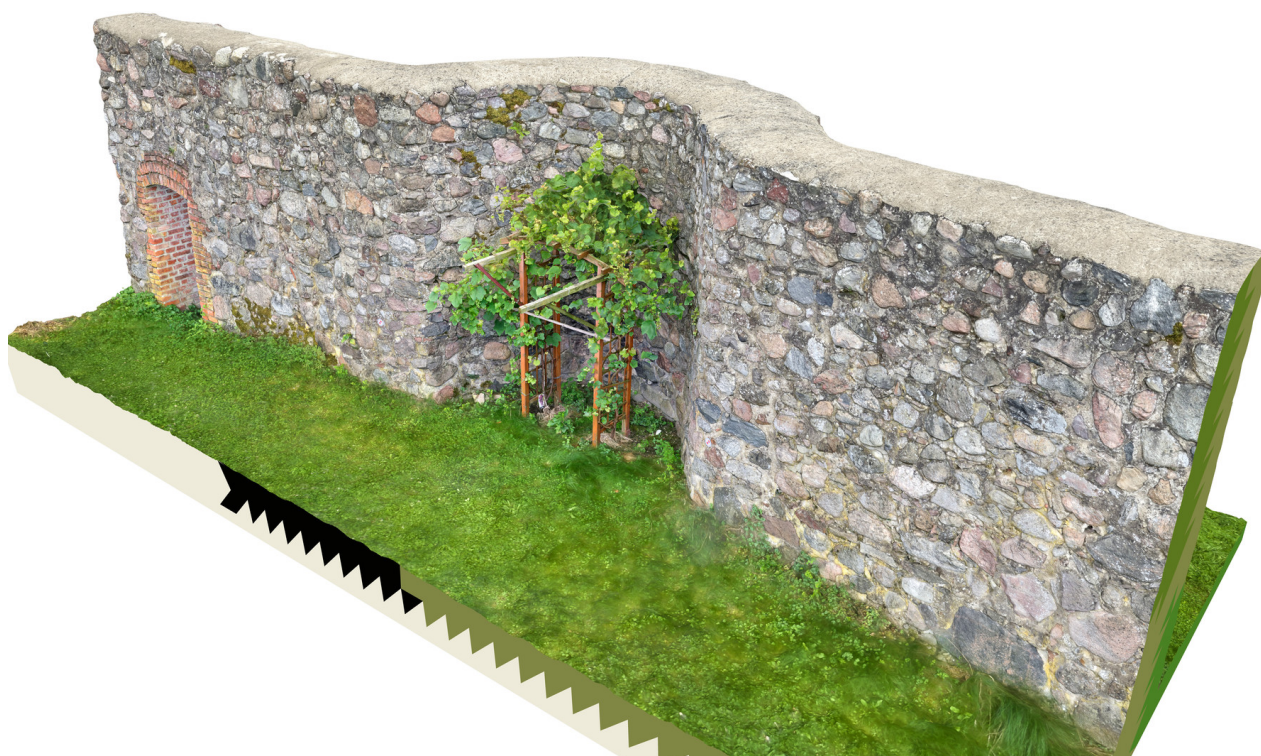
Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Prostokątna baszta lupinowa w Trzcіńsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta lupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: Przełom XIII-XIV w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień polny
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu prostokątnej baszty lupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony zachodniej. Najlepiej zachowana spośród z 20 podobnych czatowni w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-16

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Zródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcińsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszy-lupinowe/Trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-KWADRATOWA-widok-od-zachodu.jpg

Baszta łupinowa półkolista

Z pięciu zachowanych półokrągłych baszt łupinowych cztery wzmacniały obronność południowo-zachodniego odcinka XIII-wiecznych murów miejskich Trzcińska, a jedna znajduje się w północno-wschodnim, przyjeziornym odcinku obwarowań. Wymurowane z granitowych głazów, do dziś przetrwały tylko w swoich dolnych partiach jako półkoliste występy muru pełnego, bez otworów strzelniczych.

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

Pokaż/ukryj metadane

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Okrągła baszta łupinowa w Trzcińsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta łupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: XIII w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Opis	description	Widok modelu okrągłej baszty łupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony północnej. Jedna z 5 czatowni zachowanych w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-20
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcieńsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszty-lupinowe/trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-OKRAGLA-widok-od-polnocy.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

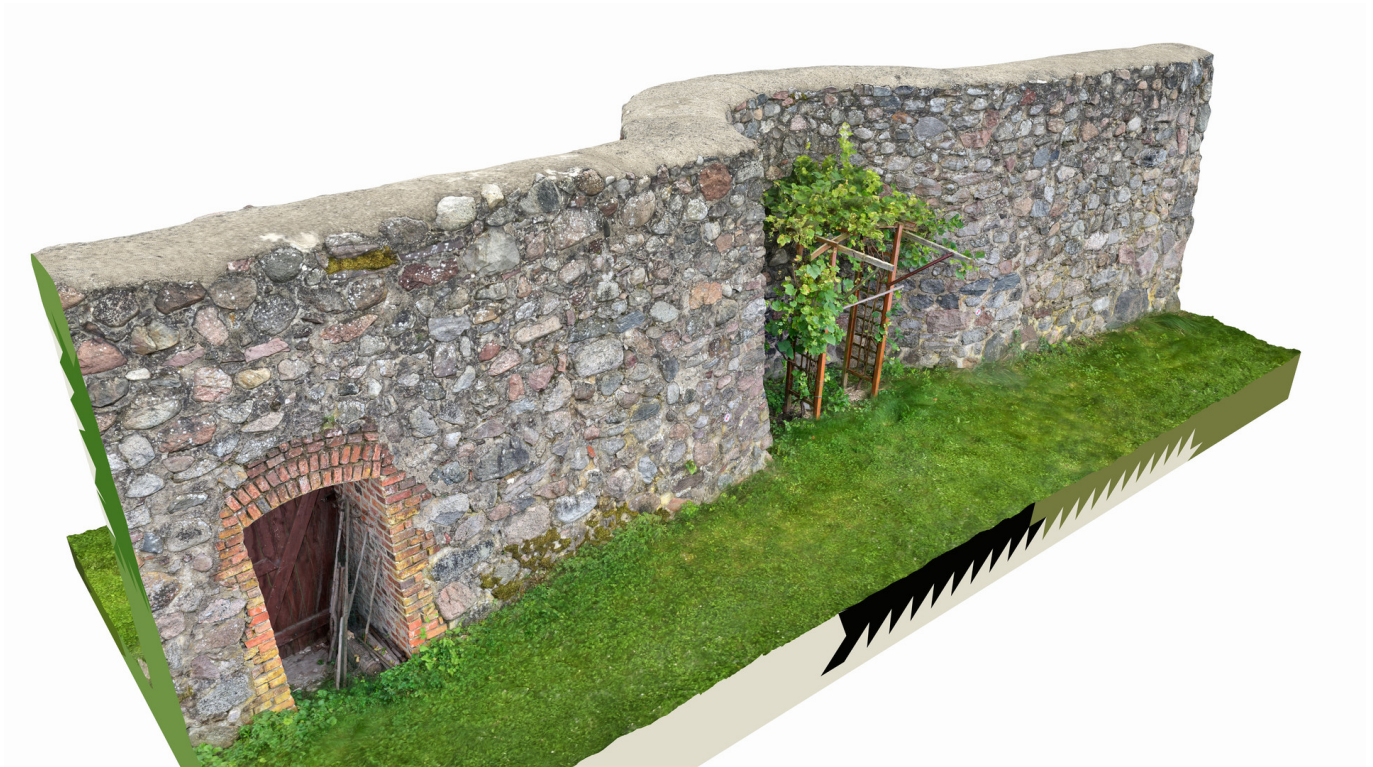
Pokaż/ukryj metadane

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Okrągła baszta łupinowa w Trzcieńsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta łupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: XIII w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu okrągłej baszty łupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony południowej. Jedna z 5 czatowni zachowanych w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-20
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg

Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie

Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcieńsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszy-lupinowe/trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-OKRAGLA-widok-od-poludnia.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)

[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)

[Pokaż/ukryj metadane](#)

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Okrągła baszta łupinowa w Trzcieńsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta łupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: XIII w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu okągłej baszty łupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony wschodniej. Jedna z 5 czatowni zachowanych w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-20
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcieńsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszy-lupinowe/trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-OKRAGLA-widok-od-wschodu.jpg

[Pokaż stronę ze zdjęciem i osadzonymi metadanymi](#)
[Pobierz metadane \(Dublin Core + RDF/XML\)](#)
[Pokaż/ukryj metadane](#)

Metadane zdjęcia

Etykieta	Element Dublin Core	Metadane
Tytuł	title	Okrągła baszta łupinowa w Trzcieńsku-Zdroju
Twórca	creator	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Twórca	creator	Krzysztof Tymbarski
Temat	subject	Baszta łupinowa
Temat	subject	Czatownia
Temat	subject	Mur obronny
Temat	subject	Mur kamienny
Opis	description	Czas powstania obiektu: XIII w.
Opis	description	Twórca obiektu: ---
Opis	description	Materiał obiektu: kamień
Opis	description	Technika wykonania obiektu: mur kamienny
Opis	description	Widok modelu okrągłej baszty łupinowej (półbaszty) z perspektywy ptasiej od strony zachodniej. Jedna z 5 czatowni zachowanych w obwodzie murów.
Wydawca	publisher	Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Data	date	2025-10-20
Rodzaj	type	image
Format	format	image/jpeg
Źródło	source	Zbiory cyfrowe Biura Dokumentacji Zabytków w Szczecinie
Język	language	pl
Zasięg	coverage	Trzcieńsko-Zdrój
Identyfikator	identifier	https://bdz.szczecin.pl/kc25/moryn-i-trzcinsko-zdroj/trzcinsko-zdroj-baszty-lupinowe/trzcinsko-BASZTA-LUPINOWA-OKRAGLA-widok-od-zachodu.jpg

